

darju in sodniku in se vsled tega izkušal celo obesiti. Normalnemu človeku je obratno, kadar je premagal kako hudo izkušnjo, silno lahko in prijetno pri srcu. Resnični Luka bi šel pač zadovoljen domov, se dobro naspal in drugega dne zahvalil Boga, da ni v pijanosti storil zločina. Ves bajtarjev boj je torej psihološki absurd.

„Sosed Luka“ je pisan nekoliko bolj jasno, kot mnoge druge Cankarjeve povesti, vendar nosi na sebi vse napake „cankarijanstva“. Strašno našopirjen in dolgovezen slog, nekaj iz rodu nemške „Schwulstperiode“ ali laškega „seicento“. Silno veliko barv, velik patos in neka meglena sanjavnost in jokava sentimentalnost. Gotove fraze smo čitali pri Cankarju že neshetokrat in se vedno ponavljajo, n. pr.: „ker se je tako spodobilo od nekdej“, — „govoril je neprestano, s tenkim, prepirljivim glasom“ itd. itd. Sploh je njegovo pero postalo nekako avtomatično. V zalogi je gotovo število slik in fraz, ki se pri pisanju kar mehanično vsipljejo izpod peresa. Njihovo število je vedno eno in isto.

Dr. L. L.

Dr. K. Štrekelj: **Slovanski elementi v besednem zakladu štajerskih Nemcev.** Posebni natisek iz Časopisa za zgod. in narodopisje, V. in VI. let. Maribor, 1909. Nat. Cirilova tiskarnica. — Naše občinstvo ima le redkokdaj priliko zasledovati obširno jezikovno preiskovanje našega najboljšega, daleč čez slovanske meje znanega etimologa, vseuč. prof. Štreklja, ker priobčuje svoja dela ponajveč v velikih tujih glasilih. Zato se nam zdi tembolj potrebno, da opozorimo na velepomemben spis v omenjenem zasluznem Časopisu, kjer nam kaže na slovanski izvir

v prvi vrsti štajersko-nemških pa tudi splošno-nemških besed. Take študije niso važne samo za suhi krog jezikoslovca, temuč imajo podžigati zavest in ponos celega naroda, ker mu kažejo, da ni samo on jemal kakor ubožec jezika od Nemca, temuč da je sprejel tudi sosedni Nemec mnogo jezičnega blaga od nas, dasi tega ne izdaja rad. Ni bil med nami Nemec, kakor kaki gospod med hlapci, temuč oba naroda sta kakor enako visoko kulturna soseda, vplivala drug na drugega. Dočim je naše znanstvo o vplivu Nemcev na Slovence veliko razkrilo, je bil vpliv Slovencev na Nemce še jako malo razjasnjen. Pisatelj sam naglašja, da je ta znanost „precej zanemarjena, nekaj zato, ker niso nemškim filologom (do prav malo izjem) znani slovanski jeziki, nekaj pa zato, ker se je s slovanske strani pristopalo k takim preiskavam preveč diletantično“. Prof. Štrekelj je sedaj s trdno roko obsežnega znanja globoko segel v zakladnico nemških sosedov ter pokazal na celo vrsto naših besed, katerih Nemci ne bodo mogli utajiti. Odkril je jako veliko ne samo štaj. nemških besed, temuč je pokazal na slovanski izvir tudi več splošno nemških izrazov, ki bodo vzbudili med Nemci veliko pozornost. Tako n. pr. za nem. passen, sloven. pasti, paziti; za nem. Kram, kramen, Krämer, slov. hram, ki je pomenjalo prvotno le Wetterdach, Vorhalle; za nem. Zauck, Zauche, slovan. suka, Hündin i. t. d. Drugih nemških besed nam tu ne kaže navajati, ker si jih je lahko ogledati v imenovanem Časopisu. Delo obsega polno tudi za splošno jezikoslovje zanimivih in študiranja potrebnih stvari. Dal Bog, da bi nam podal gosp. pisatelj še veliko preiskav in jih večkrat priobčil v domačih glasilih.

A. Breznik.

ZA ŽENSKO VOLILNO PRAVICO: MISS PANKHURST
GOVORI NA TRAFALGAR-SQUARU V LONDONU